

GALENICKÉ LABORATÓRIUM VIRTUÁLNE

Výzva pre inovácie v pedagogike

Od 5. októbra 2020 prešla Univerzita Komenského v Bratislave znova na dištančný spôsob výučby. Spôsobila to zhoršujúca sa epidemiologická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19, ktorá zasiahla aj výučbu na Farmaceutickej fakulte. Hoci prednášky boli už od začiatku zimného semestra nového akademického roku 2020 – 2021 dištančné, vyplávala na povrch otázka, ako preniesť technologické zručnosti, ktorým sa bežne učili budúci farmaceuti v našich galenických laboratóriách, čo najefektívnejšie k nim domov.

Štvrtý ročník je pre študentov farmácie kľúčový, kedy sa pretavujú ich doteraz nadobudnuté vedomosti z nižších ročníkov štúdia až do formulácie liekov a liečivých prípravkov. V tomto roku sa prvýkrát v rámci celého štúdia stretávajú s predmetom Farmaceutická technológia. Mnohí z nich sú absolventi gymnázií. Nikdy nepripravovali krémy, tablety, sterilné lieky, nikdy nevideli formu na čapíky či kapsulovací prístroj. Na Katedre galenickej farmácie sme si rýchlo uvedomili, že musíme pružne reagovať a zasvätiť študentov do tajov galeniky online. V tejto mimoriadnej situácii bolo zvolané zasadnutie pedagogicko-vedeckých pracovníkov katedry na čele s PharmDr. Milicou Molitorisovou, PhD. Živo sme diskutovali o tom, ako modernizovať výučbu pre potreby dnešných dní. Najviac nás zaujala myšlienka tvorby videí, pomocou ktorých by študenti mohli sledovať postup príprav rôznych liekových foriem. Potrebovali sme však niekoho, kto má v tejto tvorivej audiovizuálnej oblasti skúsenosti, potrebné technické vybavenie a aj kreatívne nápady. Ako nový člen tímu som ponúkla svoje umelecké skúsenosti s prípravou videí a spoločne s kolegami sme sa pustili do projektu, ktorý sme nazvali Galenické laboratórium – virtuálne.

Ako vyzerala príprava videa?

Video sa skladalo z dvoch častí. Jednou bol krátky teoretický úvod v knižnici katedry a druhou bola už praktická príprava v laboratóriu. Základným krokom bol rozhovor so skúseným pedagógom, ktorý je odborník na danú liekovú formu. Spolu sme si pripravili scenár, vybrali sme najdôležitejšie informácie a úlohy

pre študentov, pričom sme sa sústredili na tie momenty, ktoré sú z hľadiska prípravy kritické. Nový prístup vo výučbe sme inovovali aj po obsahovej stránke. Veľký dôraz sme kládli na aktuálne individuálne pripravované lieky v súčasnej lekárenskej praxi. Ďalším krokom bol okamih, kedy sa z pedagóga musel stať na chvíľku dramatický umelec. Hoci sa občas niekto na začiatku dňa pred kamerou necítil komfortne, na konci dňa už nemal problém s úsmevom na tvári vysvetľovať najrôznejšie fyzikálno-chemické javy. „Učiť sa pripraviť liek bez toho, aby ste si to mohli naozaj vyskúšať, je ťažké,“ hovorí PharmDr. Alžbeta Lengyelová, jedna z pedagogických umelkýň. „Ako sa hovorí, raz vidieť je lepšie ako 100 krát počuť. Preto som privítala možnosť nahrat' študentom video, ako sa daná lieková forma pripravuje a hodnotí. Stáť pred kamerou bolo náročné, no zaujímavé a niekedy aj zábavné. Má to hlavne zmysel v období dištančnej výučby,“ dopĺňa. Keď sa vypli kamery, na rade bola obrazová a zvuková postprodukcia v strižni, ktorej súčasťou bolo chronologické radenie videí. Kládli sme dôraz na to, aby bolo video pre študentov moderné a pútavé, takže som sa pri strihu držala aktuálnych trendov. Pridala som tradičný úvod videa – cesta po schodoch do laboratória katedry. Ďalším krokom bola príprava a nahrávanie komentáru, ktorý sa potom tiahol celým videom. Nasledovalo pridanie hudby, editácia a mixáž zvuku, s čím nášmu tímu pomohol profesionálny zvukár. Posledným krokom bolo pridanie textov a renderovanie.

Po konzultácii s kolegami katedry putovalo hotové video k študentom. Ich

Mgr. Jarmila Ferková pri nahrávaní komentárov

prvotná odozva bola veľmi motivujúca. Oživenie výučby vrelo privítali. „Video sa mi veľmi páčilo,“ napísala nám študentka Ivana. „Bolo zaujímavé, pochopiteľne podané a jednoducho vysvetlené. Určite nám to pomôže lepšie zvládnuť a zapamätať si prípravu.“ Študentka Paulína sa vyjadrila, že videá sa páčia aj ostatným študentom: „Video bolo super. Oveľa viac mi to priblížilo danú problematiku ako len teoretické opísanie. Navyše je aj veľmi dobre spracované.“

V časoch, keď inovácie hýbu svetom, je prirodzené, že sa týkajú aj pedagogiky. Projekt Galenické laboratórium – virtuálne poslúži nielen tohtoročným študentom, ale budú ich môcť využívať aj budúci štvrtáci. Nový prístup k výučbe obohacuje aj nás, pedagógov. Je impulzom pre aktualizáciu výučby, znásobuje potrebu interaktivity so študentami, ako aj s lekárenskou praxou. Ako katedra veľmi pozitívne hodnotíme prínos tohto projektu a sme pripravení na ďalšie výzvy.

Mgr. Jarmila Ferková
Katedra galenickej farmácie FaF UK
v Bratislave
Fotografia: autorka